

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου «Σύσταση Ελληνικής Ακτοφυλακής»

Αναμφίβολα, η προστασία των πολιτών και η διαμόρφωση και εξασφάλιση ενός περιβάλλοντος ομαλότητας και ασφάλειας το οποίο θα επιτρέπει την ελεύθερη ανάπτυξη οποιασδήποτε μορφής νόμιμης κοινωνικής δραστηριότητας και θα συμβάλλει αποφασιστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής αποτελεί βασική προτεραιότητα κάθε σύγχρονου οργανωμένου Κράτους. Σύγχρονες απειλές με διεθνείς προεκτάσεις, όπως το οργανωμένο έγκλημα, η εμπορία ανθρώπων, το οικονομικό έγκλημα, η διακίνηση ναρκωτικών, η τρομοκρατία, η παράνομη μετανάστευση και η ρύπανση του περιβάλλοντος έχουν εξελιχθεί ποσοτικά και ποιοτικά, έχουν υπερβεί τα συμβατικά μέτρα και έχουν αναχθεί σε μείζονα ζητήματα κοινωνικής κριτικής και κρατικού προβληματισμού.

Είναι φανερό, πλέον, πως οι ανάγκες προστασίας των πολιτών και του κράτους, σε μια εποχή που η κοινωνική συνοχή, οι ανθρώπινες αντοχές και η αποτελεσματικότητα και η επάρκεια των θεσμικών κρατικών μηχανισμών έναντι των κοινωνικών απαιτήσεων τελούν σε συνεχή δοκιμασία και επιβάλλουν μια σύγχρονη, αντικειμενική και σε κάποιες περιπτώσεις πέρα από τις συνήθειες συμβατικές προσεγγίσεις, θεώρηση του ζητήματος της ασφάλειας. Είναι, επίσης, σαφές ότι τα νέα δεδομένα καθιστούν επιτακτική και για τη χώρα μας την αναζήτηση λύσεων και την άμεση υλοποίηση πολιτικών και μέτρων που να καθιστούν δυνατή την άμεση και επαρκή ανταπόκριση της Πολιτείας στις καθημερινές κοινωνικές ανάγκες και να θωρακίζουν τις άμυνές μας απέναντι σε όλους αυτούς τους κινδύνους που απειλούν το αίσθημα ασφαλείας των πολιτών και ενάντια σε όσους αμφισβητούν την πρόθεση και τις δυνατότητες μας να ανταποκριθούμε εξίσου καλά με τις άλλες Ευρωπαϊκές ή αναπτυγμένες τρίτες χώρες στο σημαντικό αυτό ζήτημα.

Στο πλαίσιο αυτό και παρά το γεγονός ότι οι εγκληματολογικοί δείκτες στην Ελλάδα παραμένουν χαμηλοί, συγκρινόμενοι με εκείνους άλλων Ευρωπαϊκών Κρατών, είμαστε υποχρεωμένοι να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις των καιρών και να επιταχύνουμε τις διαδικασίες μετεξέλιξης και προσαρμογής του συστήματος ασφαλείας και πολιτικής προστασίας της Χώρας μας στη νέα πραγματικότητα. Είναι αναγκαίο να προωθήσουμε τις κατάλληλες θεσμικές, οργανωτικές και λειτουργικές ρυθμίσεις, ώστε οι αρμόδιοι για την εξασφάλιση της τάξης, της ασφάλειας και της προστασίας των πολιτών φορείς της συντεταγμένης Πολιτείας να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στο θεσμικό τους ρόλο και να πραγματώσουν στον επιθυμητό βαθμό τις προσδοκίες της ελληνικής κοινωνίας, η οποία, σε μια εποχή που βιώνει τις συνέπειες μιας βαθιάς οικονομικής κρίσης, απαιτεί, ως αναγκαία προϋπόθεση διατήρησης της

συνοχής της και βελτίωσης της αναπτυξιακής της προοπτικής και της ποιότητας ζωής των πολιτών, τη διαμόρφωση και εξασφάλιση ενός περιβάλλοντος ηρεμίας και προστασίας. Είναι γεγονός ότι το ξεπέραςμα της οικονομικής κρίσης και ο στόχος για ευημερία δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς το θεμελιώδες για τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και την κοινωνική συνοχή προαπαιτούμενο της ασφάλειας. Σημειώνεται, στο σημείο, αυτό ότι τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά δεδομένα και ο χαρακτήρας της Ελλάδας ως κατεξοχόν ναυτικής χώρας επιβάλλουν τη θεώρηση του όρου «ασφάλεια» ως μια ευρύτερη έννοια, στο πλαίσιο της οποίας ο χερσαίος, εναέριος και θαλάσσιος χώρος νοούνται ως ενιαία ενότητα, εντός της οποίας η Πολιτεία οφείλει να παρέχει συντονισμένα, αποτελεσματικά και ισόρροπα το απαραίτητο επίπεδο προστασίας και ασφάλειας, περιλαμβανομένης όπως είναι αυτονόητο και της θεμελιώδους για τα οικονομικά πράγματα και βασική σε ό,τι αφορά τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας, προστασίας των θαλασσιών μεταφορών.

Όπως είναι γνωστό η ευθύνη σε θέματα δημόσιας και κρατικής ασφάλειας και πολιτικής προστασίας ανήκει στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, το οποίο συνεστήθει με το π.δ. 184/2009. Με τη ρύθμιση αυτή επιβεβαιώθηκε εμπράκτως η νέα αντίληψη και πρόθεση της Πολιτείας να ενισχύσει τους κρατικούς μηχανισμούς προστασίας και εξυπηρέτησης των πολιτών και του δημοσίου συμφέροντος, μέσω της συγκρότησης ενός νέου ανεξάρτητου Υπουργείου, το οποίο θα εξασφαλίζει την ορθολογική, συνολική και κατά τρόπο ενιαίο θεώρηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των ζητημάτων που άπτονται της αποστολής του. Επίσης, με διατάξεις του ίδιου π.δ. ανατέθηκαν στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη αστυνομικής φύσεως αρμοδιότητες του πρώην Υπουργείου Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, με τη μεταφορά σ' αυτό της Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής, της Διεύθυνσης Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας και του Λιμενικού Σώματος και των Υπηρεσιών του.

Βασικός στόχος των ρυθμίσεων αυτών ήταν η ενσωμάτωση σ' έναν κεντρικό πολιτικό φορέα συναφών αρμοδιοτήτων, δεδομένου ότι η διαχείριση σημαντικών ζητημάτων ασφάλειας και περιβαλλοντικής προστασίας από Σώματα και Υπηρεσίες με διαφορετική πολιτική ηγεσία, κατεύθυνση και αντίληψη επιδρά οπωσδήποτε αρνητικά σε ό,τι αφορά στον ενιαίο σχεδιασμό, το συντονισμό, την αμεσότητα, την επιχειρησιακή δράση και γενικά στην ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του έργου τους.

Περαιτέρω, με διατάξεις των π.δ. 189/2009 και 50/2010 επιχειρήθηκαν συμπληρωματικές – βελτιωτικές παρεμβάσεις στις προαναφερόμενες ρυθμίσεις, με την ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στο οποίο είχε συγχωνευθεί το πρώην Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας,

Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής. Οι αρμοδιότητες και οι Υπηρεσίες που μεταφέρθηκαν στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, με τις ρυθμίσεις αυτές υπήχθησαν στη Γενική Γραμματεία Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας (π.δ.189/2009), η οποία αργότερα μετονομάστηκε σε Γενική Γραμματεία Ναυτιλίας και Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας (π.δ.50/2010).

Τέλος, με ρυθμίσεις του π.δ. 96/2010 στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη παρέμειναν οι Διευθύνσεις Λιμενικής Αστυνομίας, Ασφάλειας και Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος, του Κλάδου Β΄ Λιμενικής Αστυνομίας και η Διεύθυνση Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας του Κλάδου Γ΄ Ναυτιλιακής Πολιτικής, ενώ η Γενική Γραμματεία Ναυτιλίας και Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας, επανέκτησε τον αρχικό της τίτλο.

Οι προαναφερόμενες νομοθετικές παρεμβάσεις καταδεικνύουν σαφέστατα τον προβληματισμό και την προσπάθεια της Κυβέρνησης να καταλήξει στην πλέον πρόσφορη για το ευρύτερο κοινωνικό και δημόσιο συμφέρον λύση. Ωστόσο, οι ρυθμίσεις αυτές δεν αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά και στο σύνολό του τα ζητήματα της λιμενικής αστυνομίας, της ασφάλειας ναυσιπλοΐας και της θαλάσσιας προστασίας, δεδομένου ότι το Λιμενικό Σώμα, ως αρμόδιος για τα θέματα αυτά φορέας, εξακολουθεί ουσιαστικά να διατηρεί την υφιστάμενη οργανωτική του δομή και να παραμένει υπό τη διττή πολιτική υπαγωγή και εποπτεία των συναρμόδιων Υπουργείων.

Η ιδιόμορφη αυτή κατάσταση, με τις εγγενείς αδυναμίες και την περιορισμένη προοπτική επιβάλλεται να διευθετηθεί. Είναι αναγκαία η διαμόρφωση ενός νέου, ορθολογικού θεσμικού πλαισίου, με διαχρονική προοπτική και ευρύτερο προσανατολισμό και ειδικότερα η συγκρότηση στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ενός νέου σύγχρονου Σώματος, με διοικητική και λειτουργική αυτοτέλεια και μεγαλύτερες επιχειρησιακές δυνατότητες, ικανού να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της αποστολής του και να αποτελέσει παράγοντα τάξης, σταθερότητας και ασφάλειας, ιδίως στους τομείς των θαλάσσιων μεταφορών και της θαλάσσιας περιβαλλοντικής προστασίας, όχι μόνον για τη χώρα μας αλλά και για την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

Είναι γεγονός ότι η γεωγραφική θέση της χώρας μας προσδίδει σ' αυτή έναν ιδιάζοντα και εξόχως σημαντικό γεωστρατηγικό χαρακτήρα, καθώς αποτελεί την πύλη της Ευρώπης προς την Ασιατική και Αφρικανική ήπειρο και παράλληλα συνδέει, μέσω του Αιγαίου Πελάγους, δύο ζωτικούς θαλάσσιους χώρους (Εύξεινο Πόντο και Μεσόγειο Θάλασσα).

Επιπλέον, ο εξαιρετικά πλούσιος θαλάσσιος διαμελισμός με την πληθώρα των νησιωτικών συμπλεγμάτων καθιστούν τις παράκτιες περιοχές της

χώρας μας ελκυστικούς τόπους τουριστικού προορισμού και τις θάλασσές μας βασικές αρτηρίες εμπορικών και επιβατικών μεταφορών.

Η Ελλάδα ως κατεξοχήν ναυτική χώρα και ιδίως σήμερα που πλήττεται από τις συνέπειες μιας σφοδρής οικονομικής κρίσης οφείλει να επενδύσει στους τομείς του τουρισμού και της εμπορικής της ναυτιλίας, εξασφαλίζοντας παράλληλα με τις άλλες προϋποθέσεις ανάπτυξης και ισχυροποίησης της δυναμικής τους και το απαραίτητο περιβάλλον ασφάλειας. Ένα περιβάλλον ασφάλειας και προστασίας το οποίο θα περιλαμβάνει όχι μόνον την ασφάλεια των παράκτιων, νησιωτικών και θαλάσσιων περιοχών αλλά το σύνολο του χώρου στον οποίο ασκεί τα κυριαρχικά της δικαιώματα η χώρα μας δεδομένου ότι αυτό επιβάλλουν τόσο οι σύγχρονες διεθνείς αντιλήψεις όσο και η ελληνική πραγματικότητα αναφορικά με το ζήτημα αυτό.

Υπό τη συγκεκριμένη λοιπόν θεώρηση των πραγμάτων και λαμβανομένων υπόψη της διεθνούς εμπειρίας και των ιδιαιτεροτήτων και αναγκών της χώρας μας, κρίνεται απαραίτητη η συγκρότηση και προσθήκη στη δομή του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ενός νέου Σώματος, της Ελληνικής Ακτοφυλακής, το οποίο θα αντικαταστήσει στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του το Λιμενικό Σώμα και θα ολοκληρώσει το δομικό σχηματισμό του συστήματος εσωτερικής ασφάλειας και πολιτικής προστασίας, ώστε, εφεξής, υπό ενιαία πολιτική εποπτεία, συντονισμό και κατεύθυνση θα εκπληρώνει αποτελεσματικότερα την αποστολή του και θα συμμετέχει ενεργά, ουσιαστικά και ισότιμα προς τα άλλα Σώματα Ασφαλείας στην εκπλήρωση της αποστολής του Υπουργείου.

Διευκρινίζεται, στο σημείο αυτό, ότι με τη σύσταση της Ελληνικής Ακτοφυλακής δεν απαξιώνεται η προσφορά και το έργο ενενήντα ετών του Λιμενικού Σώματος στην ασφάλεια και τα ναυτικά πράγματα της Ελλάδος. Αντιθέτως, με σεβασμό στην παράδοση και την ιστορία του επιχειρείται η αναβάθμιση και προσαρμογή στην σύγχρονη πραγματικότητα και τις ανάγκες της χώρας ενός καίριου κρατικού φορέα, ο οποίος με νέα δομή, προοπτικές και δυνατότητες, σε συνδυασμό με την αναμφισβήτητη εμπειρία, ικανότητες και επιστημονική και τεχνική επαγγελματική του προερχόμενου από το Λιμενικό Σώμα έμπυχου δυναμικού, θα εξακολουθήσει να ασκεί τις αποφασιστικής σημασίας αρμοδιότητές του στον παράκτιο και θαλάσσιο εθνικό χώρο, ενώ, παράλληλα, θα διευρύνει και θα ισχυροποιήσει το ρόλο του στο διεθνές περιβάλλον, καθώς με τις νέες ρυθμίσεις δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τρίτες χώρες.

Με τις ρυθμίσεις του υποβαλλόμενου σχεδίου νόμου :

- Συγκροτείται το Σώμα της Ελληνικής Ακτοφυλακής, ορίζεται η αποστολή του, προσδιορίζονται με σαφήνεια οι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητές του και καθορίζονται η δομή και η οργάνωσή του, ώστε να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις απαιτήσεις εκπλήρωσης της αποστολής του. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του καθορισμού της δομής και του χαρακτήρα του Σώματος λήφθηκε υπόψη και συνεκτιμήθηκε η διεθνής εμπειρία, όπως αυτή αποτυπώνεται από τη λειτουργία αντιστοιχών Σωμάτων και Υπηρεσιών σε χώρες όπως η Η.Π.Α., η Μεγάλη Βρετανία, η Γαλλία και η Ιταλία.

Η Ελληνική Ακτοφυλακή ορίζεται ως ο αρμόδιος φορέας της ελληνικής διοίκησης για την εφαρμογή του νόμου στο θαλάσσιο χώρο, στα πλοία, στους λιμένες και στους χερσαίους χώρους αυτών, καθώς και για την άσκηση του σημαντικού για τα εθνικά πράγματα έργου της έρευνας και τις διάσωσης.

- Θεσμοθετείται ο ρόλος της ως εξειδικευμένο όργανο ελέγχου εφαρμογής των απαιτήσεων που διαμορφώνει η Πολιτεία στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της αναφορικά με την ομαλή κυκλοφορία των πλοίων, για την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

- Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα διεθνούς συνεργασίας της Ελληνικής Ακτοφυλακής, με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τρίτες χώρες, ιδίως της ευρύτερης περιοχής της Μεσογείου, προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία της με όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντίστοιχους φορείς των χωρών αυτών, τόσο σε πληροφοριακό και ερευνητικό επίπεδο όσο και στο πλαίσιο κοινών επιχειρησιακών δράσεων, ιδίως σε ζητήματα προστασίας θαλασσιών συνόρων, καταπολέμησης της θαλάσσιας ρύπανσης, προστασίας του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, δίωξης του οργανωμένου εγκλήματος και αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης.

- Ειδικότερα, με τις επιμέρους διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου :

Με το άρθρο 1 καθορίζεται η αποστολή της Ελληνικής Ακτοφυλακής, προσδιορίζονται βασικές σχετικές με αυτήν έννοιες και ρυθμίζεται το ζήτημα της συνεργασίας με άλλες Αρχές, Υπηρεσίες και Φορείς της Χώρας μας και του εξωτερικού, καθώς και η συμμετοχή και συνδρομή της στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και στην εθνική άμυνα της Χώρας. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της αποστολής της περιλαμβάνονται, ιδίως, η δίωξη του εγκλήματος και η προστασία των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων των πολιτών, η διαφύλαξη των θαλασσιών συνόρων της χώρας, ο έλεγχος εφαρμογής των όρων ασφαλούς ναυσιπλοΐας, η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η προστασία της ανθρώπινης ζωής και παρουσίας στο

θαλάσσιο χώρο ευθύνης της χώρας και η εξασφάλιση της ομαλούς λειτουργίας των εμπορικών πλοίων.

Η αποστολή της Ελληνικής Ακτοφυλακής είναι στενά συνδεδεμένη με άσκηση δημόσιας εξουσίας, που έχει ως αντικείμενο, αφενός μεν τη προστασία των θεσμών και της έννομης τάξης στη θάλασσα αφετέρου η εξουσία της επεκτείνεται επί παντός υπό ελληνική [σημαία πλοίου](#) όπου κι αν αυτό βρίσκεται, στα υπό ξένη σημαία πλοία εφόσον διαπλέουν ελληνικά χωρικά ύδατα ή βρίσκονται εντός των ελληνικών λιμένων, καθώς βεβαίως και όλους τους ελληνικούς λιμένες και εγκαταστάσεις αυτών, καθώς και σε εγκαταστάσεις ναυτικού ενδιαφέροντος (π.χ. ναυπηγεία κλπ.). Η υιοθέτηση κρατικής δομής κατάλληλης να ανταποκρίνεται άμεσα και αποτελεσματικά σε θέματα ελέγχου εφαρμογής της διεθνούς νομοθεσίας και να επωμίζεται τον τριπλό της ρόλο ως : χώρας σημαίας, χώρας λιμένα και παράκτιου Κράτους (Flag State, Port State & Coastal State), αποτελεί την λυδία λίθο κρίσης του εγχειρήματος καθορισμού του ρόλου και της αποστολής της Ελληνικής Ακτοφυλακής , σε συνδυασμό και με τα αστυνομικά της καθήκοντα.

Με το άρθρο 2 καθορίζεται η τοπική αρμοδιότητα της Ελληνικής Ακτοφυλακής, η οποία, περιλαμβάνει τον θαλάσσιο χώρο, τους λιμένες και τη χερσαία ζώνη αυτών, τα πλοία και τα πάσης φύσεως πλωτά ναυπηγήματα, όπως οι έννοιες αυτών καθορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις.

Στο άρθρο 3 προσδιορίζεται ο χαρακτήρας της Ελληνικής Ακτοφυλακής, καθορίζονται οι βασικοί άξονες εξοπλισμού και συμμετοχής της στα Ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα, Οργανισμούς και Φορείς και ρυθμίζονται ουσιώδη ζητήματα αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας και τον εξοπλισμό του στρατιωτικού προσωπικού του Σώματος στο πλαίσιο εκπλήρωσης της αποστολής του.

Ειδικότερα, ορίζεται ότι η Ελληνική Ακτοφυλακή αποτελεί ένοπλο Σώμα ασφαλείας, στρατιωτικώς οργανωμένο, λειτουργεί με τους οργανικούς και ασφαλιστικούς νόμους που ισχύουν στο Λιμενικό Σώμα, εφοδιάζεται με τα αναγκαία μέσα και εξοπλισμό, χρησιμοποιεί επιστημονικές και τεχνικές μεθόδους διερεύνησης των εγκλημάτων, συνεργάζεται με αντίστοιχες Αρχές, Υπηρεσίες και Φορείς του εσωτερικού ή άλλων χωρών και συμμετέχει στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνών Οργανισμών και Φορέων στο πλαίσιο της αποστολής της.

Τα επιχειρησιακά μέσα της Ελληνικής Ακτοφυλακής, ουσιαστικά αποτελούν στρατιωτικά συντεταγμένο σχηματισμό και επιχειρούν όχι μόνον εντός χωρικών υδάτων αλλά και σε διεθνείς αποστολές και ύδατα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τις διεθνείς συμβάσεις, ενώ μεταξύ άλλων, συμμετέχουν στην πολεμική και επιχειρησιακή σχεδίαση των Ενόπλων Δυνάμεων.

Το ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Ακτοφυλακής έχει την ιδιότητα του στρατιωτικού, σύμφωνα με τον Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα και τις λοιπές ισχύουσες συναφείς διατάξεις και φέρει κατά την άσκηση των καθηκόντων του κατάλληλο οπλισμό, εφόδια και μέσα, για τη χρήση των οποίων υπόκειται σε κατάλληλη εκπαίδευση.

Επισημαίνεται, ιδιαιτέρως, ότι το στρατιωτικό προσωπικό της Ελληνικής Ακτοφυλακής, προκειμένου να ανταποκρίνεται στην εκπλήρωση της αποστολής του τελεί σε διαρκή ετοιμότητα και θεωρείται ότι βρίσκεται σε διατεταγμένη υπηρεσία σε κάθε περίπτωση που καθίσταται αναγκαία η παρέμβασή του.

Με το άρθρο 4 καθορίζεται η γενική διάρθρωση της Ελληνικής Ακτοφυλακής σε Κεντρικές και Περιφερειακές Υπηρεσίες.

Επίσης, προβλέπεται η λειτουργία στο Αρχηγείο της Ελληνικής Ακτοφυλακής του Ενιαίου Κέντρου Συντονισμού, Έρευνας και Διάσωσης (Ε.Κ.Σ.Ε.Δ.) και του Κέντρου Επιχειρήσεων (Κ.ΕΠΙΧ.), τα οποία υπάγονται απευθείας στον Αρχηγό της Ελληνικής Ακτοφυλακής και υποστηρίζονται διοικητικά και λειτουργικά από τους καθ' ύλην αρμόδιους Κλάδους. Ρυθμίζεται επίσης η υπαγωγή αυτών στα ανώτατα ιεραρχικά όργανα του Σώματος, καθώς και η εποπτεία και ο έλεγχος τους.

Τέλος, καθορίζονται ως Περιφερειακές Υπηρεσίες, του Σώματος οι Περιφερειακές Διοικήσεις Ακτοφυλακής και οι υπαγόμενες σ' αυτές Υπηρεσίες, καθώς και οι έδρες των Ναυτιλιακών Ακολούθων.

Με το άρθρο 5 συνιστάται Αρχηγείο Ελληνικής Ακτοφυλακής, ως ανώτατη επιτελική Υπηρεσία, με την οποία ο Αρχηγός ασκεί τη διοίκηση του Σώματος και καθορίζεται η ιεραρχική του σχέση με τις λοιπές κεντρικές και περιφερειακές Υπηρεσίες του Σώματος.

Με την απολύτως αναγκαία αυτή ρύθμιση εξασφαλίζεται η αυτόνομη επιχειρησιακή δράση της Ελληνικής Ακτοφυλακής, δεδομένου ότι ο χαρακτήρας της ως ένοπλου στρατιωτικού Σώματος και η ιδιαιτερότητα και η «ευαισθησία» της αποστολής της επιβάλλουν υψηλά επίπεδα συνοχής, ενιαία κατεύθυνση και συνεχή εποπτεία συντονισμό και έλεγχο, προϋποθέσεις οι οποίες, όπως και η διεθνής εμπειρία επιβεβαιώνει, εξασφαλίζονται μόνον με τη συγκρότηση ενός κεντρικού επιτελικού οργάνου και την άμεση και ανεξάρτητη φυσική διοικητική εποπτεία των Υπηρεσιών και του προσωπικού. Με τη ρύθμιση αυτή γίνονται απολύτως διακριτοί, προς όφελος του ευρύτερου κοινωνικού και δημόσιου συμφέροντος, οι ρόλοι της πολιτικής και της στρατιωτικής ηγεσίας του Σώματος.

Με το άρθρο 6 ρυθμίζεται το θέμα της εσωτερικής διάρθρωσης του Αρχηγείου της Ελληνικής Ακτοφυλακής σε Κλάδους και Διευθύνσεις και παρέχεται η εξουσιοδότηση καθορισμού των αρμοδιοτήτων τους με την έκδοση σχετικού π. δ/τος.

Συνοπτικά, προβλέπεται η σύσταση έξι (6) Κλάδων, με τρεις (3), πέντε (5), τέσσερις (4), πέντε (5), τρεις (3) και πέντε (5) Διευθύνσεις αντίστοιχα.

Με το άρθρο 7 θεσπίζεται Συμβούλιο Επιτελικού Σχεδιασμού και Διαχείρισης Κρίσεων, καθορίζονται η σύνθεση και οι αρμοδιότητές του και ρυθμίζονται ειδικότερα βασικά ζητήματα λειτουργίας του.

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού εξασφαλίζεται η αμεσότητα αντίδρασης και η αποτελεσματικότητα στο χειρισμό κρίσιμων και ιδιαίτερος σοβαρών οργανωτικών, λειτουργικών ή άλλων ζητημάτων για τα οποία απαιτείται η λήψη αποφάσεων και η παροχή κατευθύνσεων σε ανώτατο ιεραρχικό επίπεδο της Ελληνικής Ακτοφυλακής.

Με το άρθρο 8 προβλέπεται η υπαγωγή των υφιστάμενων, βάσει των διατάξεων του ν. 3079/2002, οργανικών θέσεων του στρατιωτικού προσωπικού του Λιμενικού Σώματος στην Ελληνική Ακτοφυλακή, κατά βαθμό, θέση και ειδικότητα. Παράλληλα, ρυθμίζονται τα θέματα ένταξης του προσωπικού στο νέο Σώμα καθώς και η τύχη εκείνων οι οποίοι ενδεχομένως δεν θα θελήσουν να συνεχίσουν να εργάζονται στην Ελληνική Ακτοφυλακή. Είναι προφανές ότι με τη στελέχωση του νέου Σώματος με προσωπικό του Λιμενικού Σώματος εξασφαλίζεται η αξιοποίηση της τεχνικής και επιστημονικής επάρκειας έμπειρων στελεχών, τα οποία απαλλαγμένα από αμιγώς διοικητικού χαρακτήρα αρμοδιότητες θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στην εκπλήρωση της αποστολής τους. Περαιτέρω παρέχεται η δυνατότητα, για μια ζετία, να ενισχύονται συγκεκριμένες Διευθύνσεις και Υπηρεσίες του Υπουργείου Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας με προσωπικό της Ελληνικής Ακτοφυλακής, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση στο νέο καθεστώς.

Με το άρθρο 9 προβλέπονται οι βαθμοί της Ελληνικής Ακτοφυλακής σε επίπεδο Αξιωματικών και συνδυάζονται με τις υπάρχουσες θέσεις εργασίας σε επίπεδο άσκησης εξουσίας. Για πρώτη φορά θεσμοθετείται η θέση του Επιτελάρχη, ως γενικού συντονιστή όλων των Κλάδων, αντικαθιστώντας την θέση του β' Υπαρχηγού, προκειμένου να επιτευχθεί πληρέστερος συντονισμός όλων των Υπηρεσιών.

Με το άρθρο 10 ρυθμίζονται θέματα προϋπολογισμού της Ελληνικής Ακτοφυλακής, μέσω του ειδικού προς τούτο Φορέα «Ελληνική Ακτοφυλακή» και καθορίζονται οι δαπάνες για τις οποίες εγκρίνονται σχετικές πιστώσεις. Περαιτέρω, παρέχεται η δυνατότητα εγγραφής στον προϋπολογισμό πρόσθετων δαπανών που είναι αναγκαίες για την εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών του Σώματος.

Με το άρθρο 11 ρυθμίζονται θέματα ασφάλισης του προσωπικού του Λιμενικού Σώματος που θα ενταχθεί ή θα προσλαμβάνεται, βάσει των εκάστοτε ισχυουσών περί προσλήψεων και κατατάξεων διατάξεων, στην Ελληνική Ακτοφυλακή. Το προσωπικό αυτό εξακολουθεί να ασφαρίζεται στους φορείς ασφάλισης στους οποίους ασφαλιζόταν πριν από την ένταξή του, ενώ στους ίδιους φορείς ασφαρίζεται και το προσωπικό που εισέρχεται ή προσλαμβάνεται στην Ελληνική Ακτοφυλακή μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Επίσης, με ρύθμιση του άρθρου αυτού ορίζεται ότι οι πόροι που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία για τους κύριους και επικουρικούς φορείς ασφάλισης του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου διατηρούνται. Με αυτήν την πρόβλεψη κατοχυρώνονται οριστικά και αμετάκλητα όλα τα ασφαλιστικά δικαιώματα του προσωπικού της Ελληνικής Ακτοφυλακής, καθώς επίσης και το καθεστώς εισροής πόρων προς τα Ταμεία, τόσο τα κύρια, όσο και τα επικουρικά.

Με το άρθρο 12 προβλέπεται η σύσταση Υπηρεσίας Ελεγκτηρίου Δαπανών στην Ελληνική Ακτοφυλακή, για τον έλεγχο και την εκκαθάριση των δαπανών που βαρύνουν την πάγια προκαταβολή, καθώς και την έκδοση των σχετικών εντολών πληρωμής και χρηματικών ενταλμάτων. Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στην ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εκκαθάριση των σχετικών δαπανών, ώστε να εκπληρώνεται πλήρως ο σκοπός της σύστασης της πάγιας προκαταβολής που είναι η εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών, με την ταχύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών τους.

Με το άρθρο 13 προβλέπεται η εξαίρεση από τις γενικές διατάξεις περί προμηθειών των προμηθειών που αφορούν σε επισκευές και συντήρηση των επιχειρησιακών μέσων και συστημάτων της Ελληνικής Ακτοφυλακής, τα οποία λόγω της ιδιαιτερότητας και τις πολυπλοκότητάς τους δεν είναι εύκολο να επισκευάζονται και να συντηρούνται με τις χρονοβόρες διαδικασίες των μαζικών προμηθειών, με αποτέλεσμα να παραμένουν αδρανή για μεγάλα χρονικά διαστήματα, με δυσμενείς συνέπειες στη λειτουργία, την επιχειρησιακή ικανότητα και την εκπλήρωση της αποστολής των Υπηρεσιών του Σώματος. Η εξουσιοδότηση που δίνει η διάταξη αυτή, προκειμένου προμήθειες μέχρι 45.000 ευρώ να τις διενεργεί καθε μία καθύλην αρμόδια Υπηρεσία, αποτελεί μία άμεση λύση στα συνεχώς διογκούμενα προβλήματα γραφειοκρατίας που παρατηρούνται, ούτως ώστε τα επιχειρησιακά μέσα, μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα, να είναι έτοιμα και αξιόμαχα.

Με το άρθρο 14 παρέχεται η εξουσιοδότηση στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη να ρυθμίζει με Προεδρικά Διατάγματα ζητήματα σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Υπηρεσιών της Ελληνικής Ακτοφυλακής, τις οργανικές θέσεις του προσωπικού της, καθώς και το σύνολο των συναφών με την πρόσληψή του ουσιαστικών και τυπικών προϋποθέσεων.

Επίσης, παρέχεται η εξουσιοδότηση καθορισμού των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων του προσωπικού της Ελληνικής Ακτοφυλακής και ρύθμισης θεμάτων ιεραρχίας, κρίσεων, προαγωγών, αδειών, χρόνου εργασίας, πειθαρχικού ελέγχου του προσωπικού αυτού και κάθε άλλο συναφές θέμα.

Με το άρθρο 15 προβλέπονται σειρά μεταβατικών διατάξεων, οι οποίες είναι αναγκαίες για την ομαλή και απρόσκοπτη μετάβαση από το ΛΣ στην Ελληνική Ακτοφυλακή.

Με το άρθρο 16 προβλέπεται η κατάργηση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, από την έναρξη της ισχύος του.

Με το άρθρο 17 καθορίζεται ότι η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει με τη δημοσίευσή του στην εφημερίδα της κυβερνήσεως.

Σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του νόμου αυτού επιχειρείται, για πρώτη φορά, να ρυθμιστεί κατά τρόπο πάγιο, σαφή και οριστικό ένα χρόνιο ζήτημα. Με τη σύσταση της Ελληνικής Ακτοφυλακής συγκροτείται ένα ολοκληρωμένο σύστημα εσωτερικής ασφάλειας και πολιτικής προστασίας, το οποίο συντίθεται από αυτοτελή ως προς την οργανωτική, ιεραρχική και λειτουργική δομή και την επιχειρησιακή δράση Σώματα και Υπηρεσίες, τα οποία, υπό την Κεντρική πολιτική κατεύθυνση ενός Υπουργείου, του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, καθένα βάσει των αρμοδιοτήτων του αλλά και σε συνεργασία μεταξύ τους, θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στον κυρίαρχο στόχο που είναι η παροχή υψηλότερου επιπέδου ασφάλειας και προστασίας στον πολίτη και τη χώρα. Επιπλέον, δεδομένης της παρούσας οικονομικής συγκυρίας, θα πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι με τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού, αξιοποιούνται υφιστάμενες υποδομές, μέσα και πόροι, τόσο σε επίπεδο εξοπλισμού όσο και σε επίπεδο έμπυχου δυναμικού, ώστε να μη προκληθούν πρόσθετες δαπάνες σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Με τις σκέψεις αυτές, το εν λόγω σχέδιο νόμου φέρεται ενώπιον της Βουλής των Ελλήνων για την κατά το Σύνταγμα συζήτηση και ψήφιση του.

Αθήνα, Οκτωβρίου 2010